

Møde kaldtes et Tokammerssystem. Men hvad enten der er en særlig Formand for Borgerrepræsentanterne — saaledes som det ogsaa i visse Tilfælde er forudsat i dette Lovforslag — eller ikke, saa maae dog de Forretninger, der her ere betegnede som — besvære ikke nærmere udbillede, men kun forudsatte som — Magistratsforretninger, altid være hos den Samme, i den samme Haand. Hvorledes denne Mand, Borgmesteren eller Formanden for Communen, skal tilveiebringes, dette Spørgsmaal kan man nu derimod ganske vist besvare paa meget forskjellig Maade. Nærværende Lovforslag indeholder ikke Andet derom end en Stadsfæstelse af, hvad der i saa Henseende hidtil har været gjældende, nemlig at han bestikkes af Regjeringen, hvad enten han nu kaldes Borgmester eller Byfoged. Nu er det ganske vist, at dette ikke er tilfredsstillende — det tilfredsstiller idetmindste ikke mig —; men det vil dog være den ærede Secretair (Sonne), som paaberaabte sig et tidligere Arbeide af mig, der gif i modsat Retning, klart, at, hvad jeg deri havde villet tilveiebringe, var tilveiebragt gennem en heelt anden Ordning af Forholdene end den, der nu foreligger, og saaledes at der tillige var stiftet en heel Mængde andre Betingelser tilføede — om disse vare hensigtsmæssige eller ikke, kan jeg ikke have nogen Mening om. Derimod gaaer det aabenbart ikke an i dette Lovforslag, hvor der ikke er Tale om nogen Forandring af de egentlig kommunale Forhold, af hvad der skal være kommunalt Arbeide, uden videre at optille en saadan valgt Formand for Communen, idet han jo ikke kan eksistere — for at jeg blot skal nævne nogle enkelte Ting —, uden at det f. E. er fastsat, af hvem han skal vælges og paa hvormange Aar, om han kan gjenvælges, om han skal være lønnet eller ulønnet, og om man, som det i hiint mit tidligere Forslag var fastsat, for at kunne have ham ulønnet, skal ved Siden af ham sætte som Ræmmer eller permanent Secretair en Mand, som lønnes af Communen for at udføre det hele Detailarbeide, som man ikke kan vente at faae gratis udført, hvorved man altsaa vilde undgaae at faae en lønnet Borgmester. Alt dette er jo Spørgsmaal, som ikke paa nogen Maade kunne afgjøres enten blot derved, at man siger, at Byraa-

dene selv skulle vælge deres Formand, eller — og det da allermindst — blot derved, at man siger, at det skal beroe paa, om Borgmesteren bliver Byraadets Formand, hvorvidt han skal udføre de ham hidtil paahvilende kommunale Forretninger eller ikke, hvad den sidste ærede Tale paa egne eller muligen ogsaa Andres Begne hentydede til. Af de tvende forskjellige Systemer, hvorom der her har været Tale, holder jeg paa det, som jeg for 15 Aar siden har tilladt mig at foreslaae, men det kan umuligt bringes ind i dette Lovforslag, forbi dette mangler alle Betingelserne derfor, og mindst kan det bringes ind i det under den Form, at man lader en af Kongen bestikket Borgmester eller Byfoged vedblive at bestyre Communen, men saa enten lader ham staae under en Anden i Byraadet eller lader det beroe paa et Tilfælde, om det skal være ham eller en Anden, der kommer til at udføre Magistratsforretningerne.

Det er kun dette Punkt, som jeg, da mit Navn før blev nævnt, eller der dog blev tilstrækkeligt hentydet til mig, har anseet det for min Pligt at udtale min Mening om. Forøvrigt kan jeg ikke nægte, at det har gjort et veemodigt Indtryk paa mig efter 15 Mars Forløb at høre et Arbeide nævne, som den høitagtede Indenrigsminister maaskee ikke engang kjender. Det fremkom i et meget tykt Opus, næsten et Bind, som blev overleveret Rigsdagen paa den sidste Dag, da den var samlet; ved Siden af Betænkningen over et dengang foreliggende Lovforslag til en Communalforfatning, og ved Siden af en Mængde Resolutioner, der vare affattede angaaende dette Lovforslag, fremtraadte i det nævnte Opus hiint, saa at sige, private Arbeide af mig som Medlem af det nedsatte Udvalg, et Arbeide, der kun blev fremsat som et Materiale, og som aldrig er blevet underkastet Discussion. Hvorvel jeg har en meget stor Ængstelse for Anvendelsen af det private Initiativ, især i store organiske Love, vilde jeg dog utvivlsomt efter en ny Bearbejdelse af hiint Arbeide — thi skjøndt det kun blev til fra min Side som Ordfører for et Udvalg i Folkethinget i en Session, hvor der var meget Andet at gjøre, og skjøndt jeg ikke betragter det som mit endelige Ord,